

L'EXPERIÈNCIA DEL PRIMER CURS D'ARQUITECTURA PER A FUTURS ARQUITECTES THE EXPERIENCE OF THE FIRST COURSE OF ARCHITECTURE FOR FUTURE ARCHITECTS

Berta Bardí i Milà; Daniel García-Escudero; Carles Marcos Padrós
Departament de Projectes Arquitectònics
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) – ETSA Vallès
estudiar.arquitectura@etsav.cat
<http://cursfutursarquitectes.tumblr.com/>

RESUM

L'estiu del 2012 va tenir lloc a l'ETSAV (UPC) la primera edició del "Curs d'arquitectura per a futurs arquitectes". Aquesta iniciativa docent, dintre del programa d'orientació universitària de la UPC, neix amb la voluntat de convertir-se en una eina per ajudar a decidir als alumnes de 4t ESO, Batxillerat o Cicle Formatiu sobre el seu futur universitari. Durant cinc dies, es mostra en què consisteix estudiar arquitectura mitjançant un conjunt d'exercicis pràctics que recullen a grans trets els eixos temàtics fonamentals de la carrera. Així, els alumnes poden acabar de decidir amb més informació si volen o no estudiar aquesta carrera.

Paraules clau: Arquitectura, projecte, taller, dibuix, llum, organització, estructura, ciutat.

ABSTRACT

The summer of 2012 took place in ETSAB (UPC) the first edition of "The course of architecture for future architects". This teaching initiative, within the university orientation program of UPC, is intended to become a tool to help students of 4th ESO, Bachelor or *Cicle Formatiu* decide on their academic future. For five days, they can study architecture through a series of exercises that include broadly the fundamental themes of the career. Thus, students may end up with more information to decide if they want or not to study this career.

Keywords: Architecture, project, workshop, drawing, light, organization, structure, city.

1 INTRODUCCIÓ: OBJETIUS DEL CURS

El taller de projectes es, ante todo, un espacio de cooperación. En él se desarrolla una labor colectiva realizada con el aporte de todos. El profesor da orientaciones, resuelve dudas, abre perspectivas. Pero es el estudiante quien debe llevar la iniciativa y proponer soluciones que puedan someterse a discusión. Y el error forma parte, entonces, del aprendizaje; ya que todo error contiene una verdad prisionera.

La didáctica debe avanzar hacia un tipo de aprendizaje integrador, transversal y cooperativo, capaz de superar la pasividad que suelen provocar en los estudiantes las clases meramente expositivas. El profesor de un taller de Proyectos ha de lograr que el estudiante asuma un papel activo en la producción de conocimientos, predisponiéndole a saber aprender de toda la realidad en sus diversos niveles. Ha de lograr, sobre todo, que aprenda de sus propios compañeros y del diálogo con ellos. Este trasvase directo, en el que el profesor ha de reservarse un discreto papel de organizador, es el que genera un saber más fácil de asimilar y de aplicar.

Carles Martí Arís. "Transcripció/creació: seis notes sobre el aprendizaje"

En moltes ocasions, l'única relació de la universitat amb la societat es planteja a través de convenis amb empreses i projectes d'investigació. És així com des dels últims estadis de la carrera, la universitat pot vincular-se amb la societat i la seva realitat laboral. Tanmateix, el que es planteja en aquesta ponència és la necessitat d'instaurar una relació universitat-societat basada en l'orientació del futurs estudiants. La universitat podria i hauria de facilitar la inserció de l'alumnat participant activament en la seva orientació. No es tracta només d'una activitat passiva des de jornades de portes obertes i xerrades de difusió, sinó d'estructurar una xarxa de seminaris i tallers que realment proporcionin una experiència prèvia dels diferents estudis.

Precisament amb aquest esperit sorgeix el "Curs d'arquitectura per a futurs arquitectes", que va tenir lloc per primera vegada durant la setmana del 9 al 13 del passat mes de juliol del 2012 a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès (ETSAV) de la Universitat Politècnica de Catalunya, per iniciativa de tres professors del Departament de Projectes Arquitectònics (Carles Marcos, Daniel García-Escudero i Berta Bardí). El curs es presenta en un moment de necessària reflexió sobre el paper de l'arquitecte i de l'arquitectura en la societat actual. Un paper que ha de superar la banalització de la professió que ha suposat l'auge dels arquitectes estrella i les caduques obres d'autor dels últims anys.

El curs està adreçat a possibles estudiants d'arquitectura i té com a objectiu principal ajudar-los a decidir sobre el seu futur universitari. La decisió de quina carrera triar determinarà, en gran part, la seva vida acadèmica i professional. És per això que es proposa donar suport a la decisió mitjançant una breu experiència prèvia a la pròpia universitat. En concret, es pretenen donar les bases necessàries a l'estudiant de 4t ESO, Batxillerat o Cicle Formatiu que ha d'escollir una carrera properament perquè pugui respondre de forma clara a la pregunta: *vols estudiar arquitectura?*

També és un objectiu del curs afavorir que els participants es familiaritzin amb l'entorn universitari, experimentin la manera de treballar d'un estudiant d'arquitectura i coneguin de primera mà l'experiència d'altres alumnes que estudien o han cursat els estudis recentment. Conseqüentment, es volen proporcionar arguments objectius perquè la tria de cada participant s'ajusti als seus interessos, a les seves capacitats i condicions personals. En definitiva, el curs respon a la necessitat -ara més que mai- d'apropar l'arquitectura a la societat de la manera més senzilla i clara possible.

2 ANTECEDENTS I INICIATIVES SIMILARS

En aquesta línia, el curs s'emmarca dintre d'una tradició docent a l'ETSAV engegada el 1994 pel "Curs d'introducció a la carrera d'arquitectura". [1, 2] Llavors, només dos anys després de la inauguració del Campus de Sant Cugat, els professors Isabel Crespo, Magda Mària, Iñaki Alday i Pere Fuertes, coordinats per en Xavier Monteys, inicien la impartició d'una assignatura no troncal adreçada a aquells estudiants que comencen els estudis d'arquitectura al febrer i que tenen en el primer quadrimestre (setembre-gener) una oportunitat per començar a desenvolupar les habilitats que seran necessàries durant la carrera. Aquesta assignatura, que encara s'imparteix en l'actualitat com a assignatura optativa, va ser pionera a l'estat espanyol i va iniciar una clara voluntat de l'ETSAV per facilitar l'ingrés dels nous estudiants.

Tanmateix, el curs que aquí es presenta es planteja en un estadi previ a l'inici de la carrera, concretament, en el moment que l'estudiant de batxillerat afronta la cabdal decisió de quina carrera escollir. En aquest sentit, forma part i s'emparenta d'alguna manera amb les activitats d'orientació de la UPC. [3] Una d'elles és el Campus Científic d'Estiu, que té la finalitat de potenciar l'interès d'estudiants de 4t d'ESO i 1r de Batxillerat per la ciència, la tecnologia i la innovació. Els programes es desenvolupen cada estiu en quatre torns de set dies cadascun. Es tracta d'un programa organitzat per la Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología (FECYT), el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports i el Ministeri d'Economia i Competitivitat amb el suport de l'Obra Social "la Caixa".

També dintre de la UPC, el Campus de Vilanova i la Geltrú porta a terme tot un conjunt d'iniciatives amb l'objectiu d'apropar la Universitat a l'estudiantat de Secundària, Batxillerat i Cicles Formatius. Des del Campus s'han dissenyat diferents activitats, individuals o en grup. Les dues més ressenyables són els "Tastets d'enginyeria" i l'assessorament en Treballs de Recerca. El primer consisteix en obrir els laboratoris per desenvolupar-hi tallers, realitzar-hi una classe teòrica o fer-hi exercicis pràctics per endinsar-se en el món de l'enginyeria. La segona activitat ajudar a plantejar el Treball de Recerca i el seu desenvolupament, així com també es tutoritza la cerca d'informació a les biblioteques.

3 DESENVOLUPAMENT DE LES ACTIVITATS DOCENTS

El "Curs d'arquitectura per a futurs arquitectes" es porta a terme a les aules de taller de l'ETSAV, de la mateixa manera que ho fan els estudiants d'arquitectura, així els alumnes poden treballar en equip i alhora disposar de l'espai individual suficient. Totes les activitats són pràctiques i en grup, i van precedides per una petita classe instrumental que emmarca els objectius de cada dia. Durant els exercicis, es treballa incentivant el diàleg, la presa de decisions en equip i l'argumentació ordenada d'idees. Un tret distintiu dels estudis d'arquitectura és l'exercici del debat i l'exposició pública com a vehicles per a evolucionar en la formació personal i la reflexió col·lectiva.

En conseqüència, es tracta de descobrir al futur estudiant universitari el món de l'arquitectura a través d'una sèrie d'exercicis pràctics, que li permetin adquirir coneixements i destreses bàsiques. Aspectes com la mida i la proporció d'objectes i elements, la utilitat i el confort dels espais, el nexa entre ordre estructural i composició, l'adequada relació entre interior i exterior, el vincle entre

sistema constructiu i expressió plàstica, i la relació entre l'arquitectura i la ciutat. En definitiva, es tracta de donar un bagatge arquitectònic inicial que pot ser útil a aquells que finalment acabin triant aquesta carrera.

Concretament, el curs s'organitza en cinc temes de treball independents, un per cada dia lectiu. El temes afronten aspectes diversos i essencials dels estudis d'arquitectura: "dibuixar un plànol", "il·luminar un espai", "organitzar una casa", "pensar la ciutat" i "construir una estructura". Aquests temes s'enuncien a través de verbs, d'accions concretes que es poden portar a terme a l'aula. S'evita així una aproximació purament conceptual o teòrica, més pròpia del cursos de grau. Així mateix, es pretén que aquests exercicis abordin els temes des d'uns condicionants precisos. És a partir de determinades (i argumentades) restriccions com s'aprèn. La formulació d'un problema concret, amb una sèrie de regles i elements específics, són la base per desplegar la capacitat creativa.

Cada tema es treballa durant una jornada de cinc hores que es divideix en tres parts. Una primera part de reflexió teòrica, en la que es presenta el tema a través de diversos exemples i obres d'arquitectura de tots els temps, fent bona aquella dita d'en Gaudí: "La ciència s'exemplifica amb principis i l'art amb exemples". [4] Després d'una primera i breu introducció, en la que s'explica l'exercici, es dona pas a la part pràctica, que es desenvolupa per equips i amb el suport dels professors. Tots els exercicis estan pensats per obtenir resultats tangibles, en forma de dibuixos o maquetes, que permetin que al final de cada sessió de treball es pugui fer una darrera part de reflexió conjunta. Així, l'alumne és capaç de veure reflectit l'esforç desenvolupat en un material físic i pot treure conclusions del procés de treball i dels resultats.

Fig.1. Classe teòrica i activitats pràctiques

La complexitat i durada de cada exercici s'adapta al format reduït del curs i als coneixements de l'alumnat, però sense oblidar en cap moment que es vol parlar d'arquitectura. D'aquesta manera, es pretenen desenvolupar especialment algunes de les capacitats que ha de tenir un arquitecte: imaginació espacial i visual, destresa manual, pensament analític i raonament crític, coordinació i organització d'equips, planificació del treball, i un interès equilibrat entre la cultura artística i la científica. A més, es persegueix que aquests exercicis es puguin abordar i explicar des de punts de vista diversos, d'acord amb les nombroses disciplines que componen l'arquitectura.

Aquestes disciplines s'organitzen actualment en diferents departaments: "Projectes Arquitectònics", "Urbanisme i Ordenació del Territori", "Construccions Arquitectòniques", "Estructures a l'Arquitectura", "Composició Arquitectònica" i "Expressió Gràfica Arquitectònica". Conjuntament, totes aquestes disciplines construeixen la imatge transversal i heterogènia d'una activitat, la de l'arquitecte, que intervé en la realitat des de la seva complexitat i les seves diferents escales, que van des del projecte a l'urbanisme, de la tecnologia a la teoria, i del paisatgisme al disseny.

La prova pilot que aquí es presenta (primera edició) va comptar amb la participació de 13 estudiants, que van accedir al curs prèvia matrícula oberta a l'ETSAV durant el mes de maig del 2012. Dels 13 estudiants, 6 van iniciar els estudis d'arquitectura després de l'estiu, uns altres 6 estan cursant 2n de Batxillerat i un darrer 1r. Aquest any, després de l'experiència inicial, es preveu pujar significativament el nombre d'estudiants, limitant-lo, això sí, a un màxim de 30. La configuració de classe-taller i el seguiment proper dels tres professors que impartim la docència no aconsella excedir aquest nombre, que perjudicaria el desenvolupament de les activitats i els seus resultats.

Una vegada finalitzat el primer curs, es va realitzar una enquesta entre els estudiants, perquè fessin una valoració i proposessin possibles millores per edicions posteriors. Per complementar aquella enquesta inicial, a l'actualitat també s'està preparant una enquesta per avaluar la trajectòria vital i acadèmica un any després del curs. Amb els resultats de les enquestes es pretén construir una base de dades que permeti millorar la iniciativa docent per implementar-la en els aspectes que es detectin poc adequats o d'escàs interès per l'alumnat.

Aquesta base de dades, conjuntament amb els enunciats i els resultats dels exercicis, es recull en un blog, de format atractiu i d'àgil consulta, que facilita la difusió del curs i el seu plantejament. [5] De manera complementària, part d'aquests continguts també s'han editat en una publicació en format llibre (imprès i digital). L'objectiu és que en cada edició pugui aparèixer el llibre corresponent, amb textos de referència, exemples d'arquitectura i enunciats d'exercicis, de manera que es generi una petita col·lecció que recopili l'experiència docent i que es converteixi en material previ de consulta per a qualsevol estudiant que es plantegi iniciar la carrera. [6]

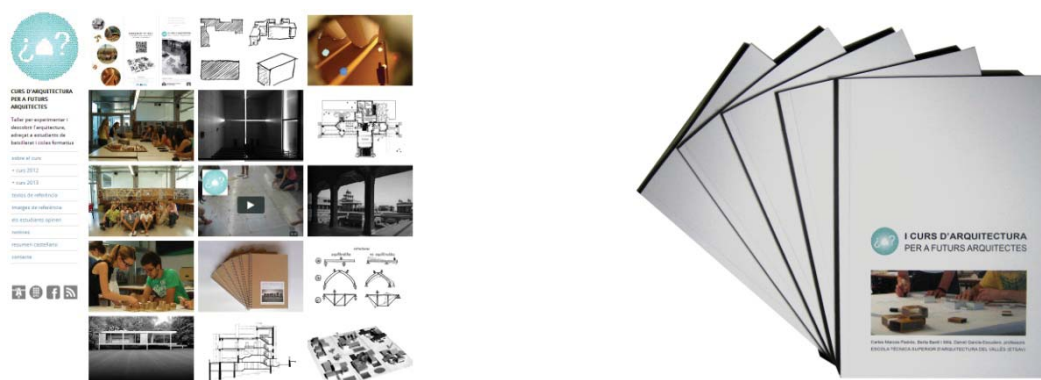

Fig.2. Blog del curs i llibre de la primera edició

4 CONCLUSIONS

Deia Manuel de Falla que "l'art s'aprèn però no s'ensenya". [7] Aquesta sentència conduiria a la pregunta: com s'aprèn arquitectura? Una difícil qüestió que un altre aforisme pot ajudar a resoldre: "M'ho van explicar i vaig oblidar-ho, vaig veure-ho i ho vaig recordar, vaig fer-ho i ho vaig entendre" (Confucio, segle VI a. de C.). Es podria llavors reformular la qüestió: què cal fer per entendre què és l'arquitectura? La clau està a "fer", en l'acció com a mecanisme d'aprenentatge. Com ja apuntés Joseph Albers: "En lloc de preparar només l'intel·lecte i la memòria, hem de considerar també el desenvolupament de la voluntat, demostrat en la iniciativa i l'acció". Aquesta és la finalitat última d'aquest curs.

Per altra banda, l'augment de les matrícules i les taxes universitàries converteixen l'elecció dels estudis de grau en un tema no únicament vocacional sinó també econòmic. És per aquest motiu que sembla raonable oferir un curs com el que aquí es presenta, on el futur alumne universitari té l'oportunitat de conèixer l'entorn físic i treballar els continguts amb què es trobarà en el cas que decideixi estudiar Arquitectura. S'aconsegueix, d'aquesta manera, que l'alumne tingui un coneixement mínim previ de la carrera en el moment d'escollir la millor opció per al seu futur.

Així doncs, el "Curs d'arquitectura per a futurs arquitectes" neix amb la voluntat de tenir continuïtat en el temps, de manera que acabi consolidant-se com un tret distintiu de l'Escola d'Arquitectura del Vallès. D'aquesta manera, la Universitat en general, i l'Escola en particular, passen a tenir un paper actiu en la difícil tasca d'escollir carrera i començar els estudis de grau. Així, es contribueix a que el futur estudiant tingui una idea clara del que es trobarà en un futur pròxim a la universitat, i pugui començar a motivar-se i apassionar-se envers l'arquitectura.

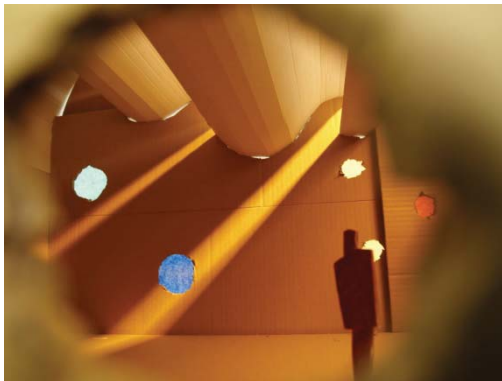

Fig.3. Resultats dels exercicis "il·luminar un espai" i "construir una estructura"

Notes:

- [1] *Experiències de millora de la qualitat docent a la UPC*. Barcelona: Servei de Publicacions de la UPC, 1997.
- [2] Salvadó, Ton; Usandizaga, Miguel, “Curs d’introducció a l’arquitectura: Escola Tècnica Superior d’Arquitectura del Vallés 1994-2006”. *Quaderns*, número 260, 2010, pàg. 150-153. Darrera modificació 15 d’abril de 2013, <http://www.raco.cat/index.php/QuadernsArquitecturaUrbanisme/index>
- [3] “Més activitats d’orientació, UPC”, darrera modificació 15 d’abril de 2013, <http://www.upc.edu/aprendre/estudis/mes-activitats-dorientacio>
- [4] Martí Arís, Carles, *La Cimbra y el arco*. Barcelona: Fundación Caja de Arquitectos, 2005.
- [5] Marcos, Carles; Bardí, Berta; García-Escudero, Daniel, *I Curs d’arquitectura per a futurs arquitectes: programa i memòria de resultats*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), 2012. Darrera modificació 15 d’abril de 2013, <http://upcommons.upc.edu/handle/2117/17801>
- [6] Marcos, Carles; Bardí, Berta; García-Escudero, Daniel, “Curs d’arquitectura per a futurs arquitectes”. Darrera modificació 15 d’abril de 2013, <http://cursfutursarquitectes.tumblr.com/>
- [7] De Falla, Manuel, *Escritos sobre música y músicos*. Buenos Aires: Espasa Calpe, 1950.

BIBLIOGRAFIA

De Falla, Manuel, *Escritos sobre música y músicos*. Buenos Aires: Espasa Calpe, 1950.

Experiències de millora de la qualitat docent a la UPC. Barcelona: Servei de Publicacions de la UPC, 1997.

Frederick, Matthew, *101 cosas que aprendí en la escuela de arquitectura*. Madrid: Abada, 2011.

Guitton, Jean, *Aprendiendo a vivir y a pensar*. Madrid: Ediciones Encuentro, 2006.

Le Corbusier, *Mensaje a los estudiantes de arquitectura*. Buenos Aires: Infinito, 2001.

Marcos, Carles; Bardí, Berta; García-Escudero, Daniel, *I Curs d’arquitectura per a futurs arquitectes: programa i memòria de resultats*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), 2012. Darrera modificació 15 d’abril de 2013, <http://upcommons.upc.edu/handle/2117/17801>

Marcos, Carles; Bardí, Berta; García-Escudero, Daniel, “Curs d’arquitectura per a futurs arquitectes”. Darrera modificació 15 d’abril de 2013, <http://cursfutursarquitectes.tumblr.com/>

Martí Arís, Carles, *La Cimbra y el arco*. Barcelona: Fundación Caja de Arquitectos, 2005.

Muñoz Cosme, Alfonso, *Iniciación a la arquitectura: la carrera y el ejercicio de la profesión*. Barcelona: Reverté, 2011.

Rasmussen, Steen Eiler, *La Experiencia de la arquitectura: sobre la percepción de nuestro entorno*. Barcelona: Reverté, 2004.

Salvadó, Ton; Usandizaga, Miguel, "Curs d'introducció a l'arquitectura: Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallés 1994-2006". *Quaderns*, número 260, 2010, pàg. 150-153. Darrera modificació 15 d'abril de 2013,

Solà-Morales, Ignasi [et al], *Introducció a l'arquitectura: conceptes fonamentals*. Barcelona: Edicions de la Universitat Politècnica de Catalunya, 2000.

Zevi, Bruno, *Saber ver la arquitectura: ensayo sobre la interpretación espacial de la arquitectura*. Barcelona: Ediciones Apóstrofe, 1998.

INTRODUCCIÓ AL MÈTODE NEOSOCRÀTIC I EL SEU ÚS EN EDUCACIÓ

INTRODUCTION TO NEOSOCRÀTIC METHOD AND ITS USE IN EDUCATION

David Casacuberta Sevilla
Departament de Filosofia
Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Lletres. Edifici B 08193 Cerdanyola
david.casacuberta@uab.cat

ABSTRACT

Presentem aquí de forma resumida l'anomenat mètode neo-socràtic, un mètode d'inspiració filosòfica que facilita la descoberta del coneixement en un procés de diàleg on es descobreixen els principis centrals d'una disciplina aplicada treballant des d'un exemple concret. El mètode neo-socràtic té moltes aplicacions i pot ser en moltes ocasions una bona alternativa a les classes magistral.

Paraules clau: Mètode neo-socràtic, Filosofia, Diàleg, Descobriment, Argumentació, Construcció col·lectiva del coneixement.

ABSTRACT

We present here a summary of the so-called neo-Socratic method, a method of philosophical inspiration that facilitates the discovery of knowledge in a process of dialogue where one discovers the core principles of an applied discipline working from a specific example. The neo-Socratic method has many applications and can often be a good alternative to lectures.

Keywords: Neo-Socratic Method, Philosophy, Dialogue, Discovery, argumentation, collective construction of knowledge.

1 QUÈ ÉS EL MÈTODE NEO-SOCRÀTIC?

El mètode neo-socràtic és una actualització a la nostra època de la forma clàssica de fer filosofia que devem a Sòcrates (segle V aC) per investigadors com Hans Bolten [1], Jos Kessels [2] o Leonard Nelson [3] que volien tornar a donar a la filosofia una aplicació més pràctica i per resoldre problemes de la vida quotidiana.

La idea central del mètode és, en lloc de fer que el professor, terapeuta, negociador, etc. forci una sèrie de conclusions en el seu públic, aconseguir que sigui el mateix públic el que arribi a les seves pròpies conclusions, a partir d'un mètode que facilita el diàleg, la recerca conjunta i la intel·ligència col·lectiva, evitant la discussió estèril o els acords automàtics.

La inspiració per aquest mètode la trobem en diàlegs clàssics de Plató com el Menó [4], on Sòcrates aconseguix que un esclau analfabet arribi ell mateix a demostrar el teorema de Pitàgores i conclou que l'arrel quadrada de 2 és un nombre irracional. L'objectiu final filosòfic, metafísic al que volen arribar Sòcrates/Plató és demostrar l'existència d'un món d'essències, un món de les idees, al qual les nostres ànimes haurien tingut accés abans de venir a la Terra. Com que el món està en continu canvi, el coneixement fiable no pot sorgir del món de l'experiència, sinó d'una realitat transcendent que fa possible el nostre món i poder-lo conèixer.

Evidentment, el mètode neo-socràtic no cerca pas aquest tipus de demostracions; és manifestament neutre pel que fa a l'origen del coneixement, però s'inspira en el procés d'aprenentatge, on el professor guia a l'estudiant, però de forma no directiva, sinó oberta, facilitant la descoberta dels principis versus una mera memorització.

2 COM FUNCIONA EL MÈTODE NEO-SOCRÀTIC?

Podem dividir el mètode neo-socràtic en els següents passos centrals [5]:

- 1) Escollir la pregunta que volem respondre de forma col·lectiva. Per exemple: Quan podem dir que una investigació en disseny està ben feta?
- 2) Demanem a tots els participants que pensin en un bon exemple associat a la pregunta. En aquest cas un bon exemple d'investigació en disseny. Cal que sigui un exemple concret, cal que sigui un exemple positiu i ha de ser una solució al problema no simplement l'enunciació d'un problema.
- 3) Cada participant explica el seu exemple, per ordre. Tothom parla. Ningú valora els exemples, ni tan sols el professor.
- 4) Es vota el millor exemple. Cada participant té tres vots, que pot utilitzar com vulgui, un vot a cada projecte, dos punts a un projecte i un a un altre, tres a un de sol... Per fer la tasca una mica més com un joc es poden donar tres gomets que representen els vots, i els participants enganxen els gomets sobre un full on s'han apuntat els noms de tots els exemples.
- 5) Es discuteix si realment és un bon exemple. Si resulta que no ho és, es torna al punt 4.

6) En una següent ronda, cada participant indica alguna característica relevant d'aquest exemple que fa que sigui un bon exemple del que es vol trobar, i es van apuntant.

7) A partir de les característiques, entre professor i alumnes es generen regles generals que capturin las característiques particulars.

8) Una última ronda de metadiàleg final, on cada persona diu quelcom positiu de l'experiència que acaba de tenir lloc

El mètode neo-socràtic pot utilitzar-se en molts contextos diferents: en educació, on pot funcionar tan bé a la universitat com a primària, però també per repensar l'organigrama d'una companyia, , per dissenyar un pla d'empresa, per repensar un projecte complex de recerca i, en general, és una bona alternativa al brainstorming, ja que al estar més regulat el procés de prendre la paraula, assegura una participació molt més oberta, on tothom pot dir la seva.

3 PER QUÈ FUNCIONA EL MÈTODE NEO-SOCRÀTIC?

Recordem i entenem millor allò que hem obtingut després de cert esforç cognitiu. Quan més elaborada està una informació, millor la recordem. Aquest resultat anti-intuitiu està de fet ben establert recentment en diversos experiments de psicologia cognitiva, que apunten tots a la mateixa direcció. Tenim un bon resum d'aquests estudis a l'obra de Daniel Kahneman.

Un està molt més convençut de la veracitat d'una informació si ha estat un mateix qui ha arribat a aquestes conclusions. El procés de descobriment facilita així la revisió de creences, mentre que el fet de què una persona aliena ens digui quina és "la veritat" fa que el procés final d'aprenentatge sigui molt menys transformador.

Al crear un procés de participació molt reglat s'evita l'anomenat "peer pressure" on l'opinió de la majoria fa acallar als dissidents, i el resultat final és que els participants acaben amb les mateixes idees que tenien de partida.

Com qualsevol mètode dissenyat amb uns principis concrets al cap, el mètode neosocràtic no es pot utilitzar en qualsevol context educatiu. De fet, crec que cal maliciar-se de qualsevol sistema educatiu que s'ofereixi com útil en qualsevol circumstància: hi ha moltes possibilitats de què estigui buit de contingut.

En el cas de mètode neo-socràtic, és un mètode dissenyat per funcionar en un context on els continguts que volem transmetre són en bona part resultat del sentit comú, hi ha sèrie de principis compartits per tothom, que mai s'han fet explícits però que quan s'examina en detall un pot veure què realment és així, els participants comparteixen tots una sèrie d'experiències i/o camps de coneixement, i hi ha algun element pràctic en els resultats del procés, el coneixement és aplicable a situacions reals.

En canvi, el mètode neo-socràtic és desaconsellable si tenim un gran nombre d'estudiants (perquè llavors consumeix massa temps i el procés esdevé caòtic), si volem transmetre coneixements teòrics molt complexos, especialitzats i anti-intuitius (per exemple, no seria una bona idea explicar mecànica quàntica a un neòfit utilitzant el mètode neo-socràtic), si és un tema on no hi ha consens i per